

Kolmikannan analysointia

Työelämäprofessori, VTT Anders Blom

”Suomen malli murroksessa”

Työpajassa ”Kolmikannan tulevaisuus” 25.2.2020

Turun yliopisto
University of Turku

Vallan lähteet – viides valtiomahti.

Taulukko 2: Edunvalvontasysteemin kehitysvaiheita.⁸⁴⁹

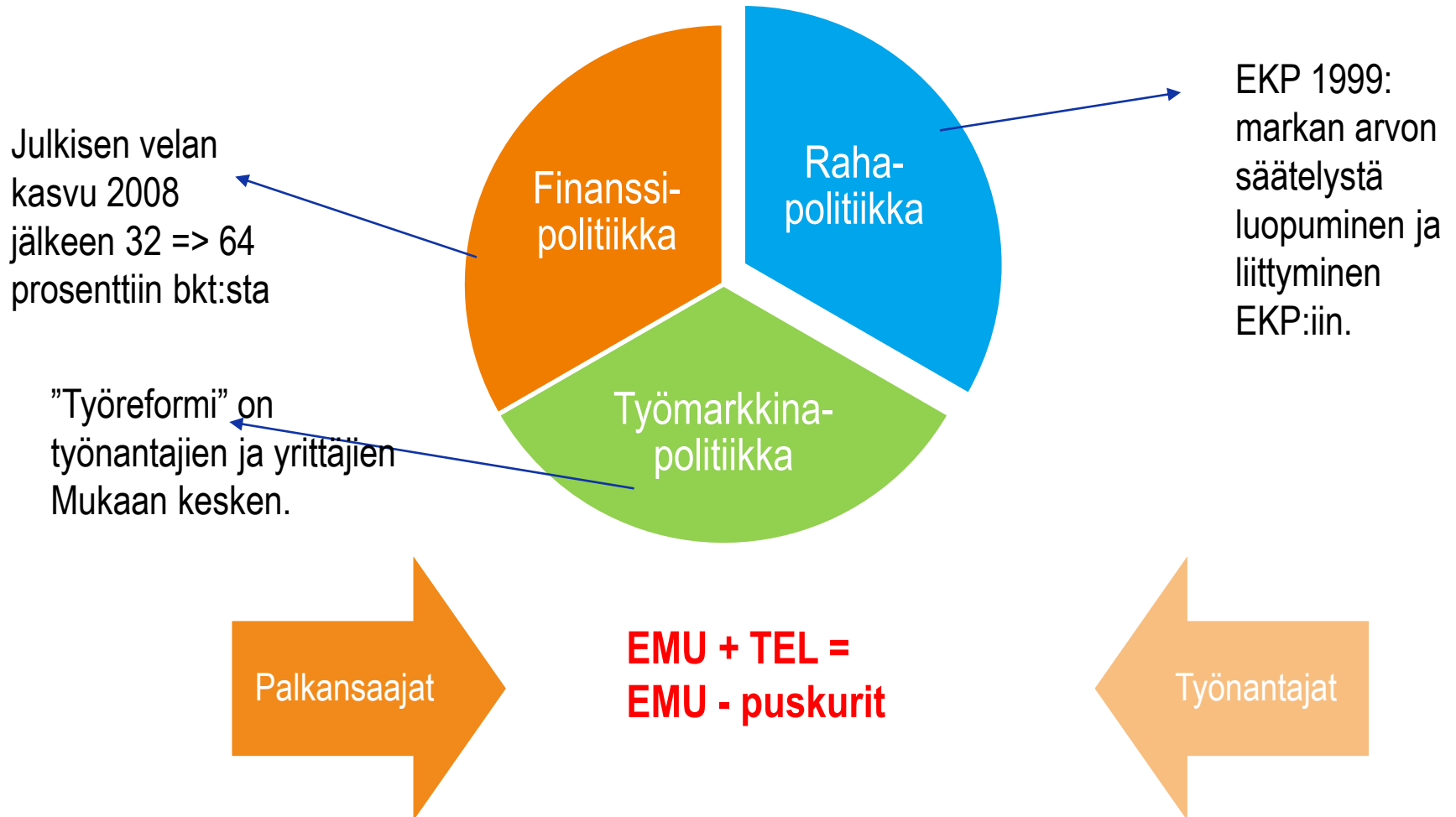
Suomalaisen talousmallin kehitysvaiheita

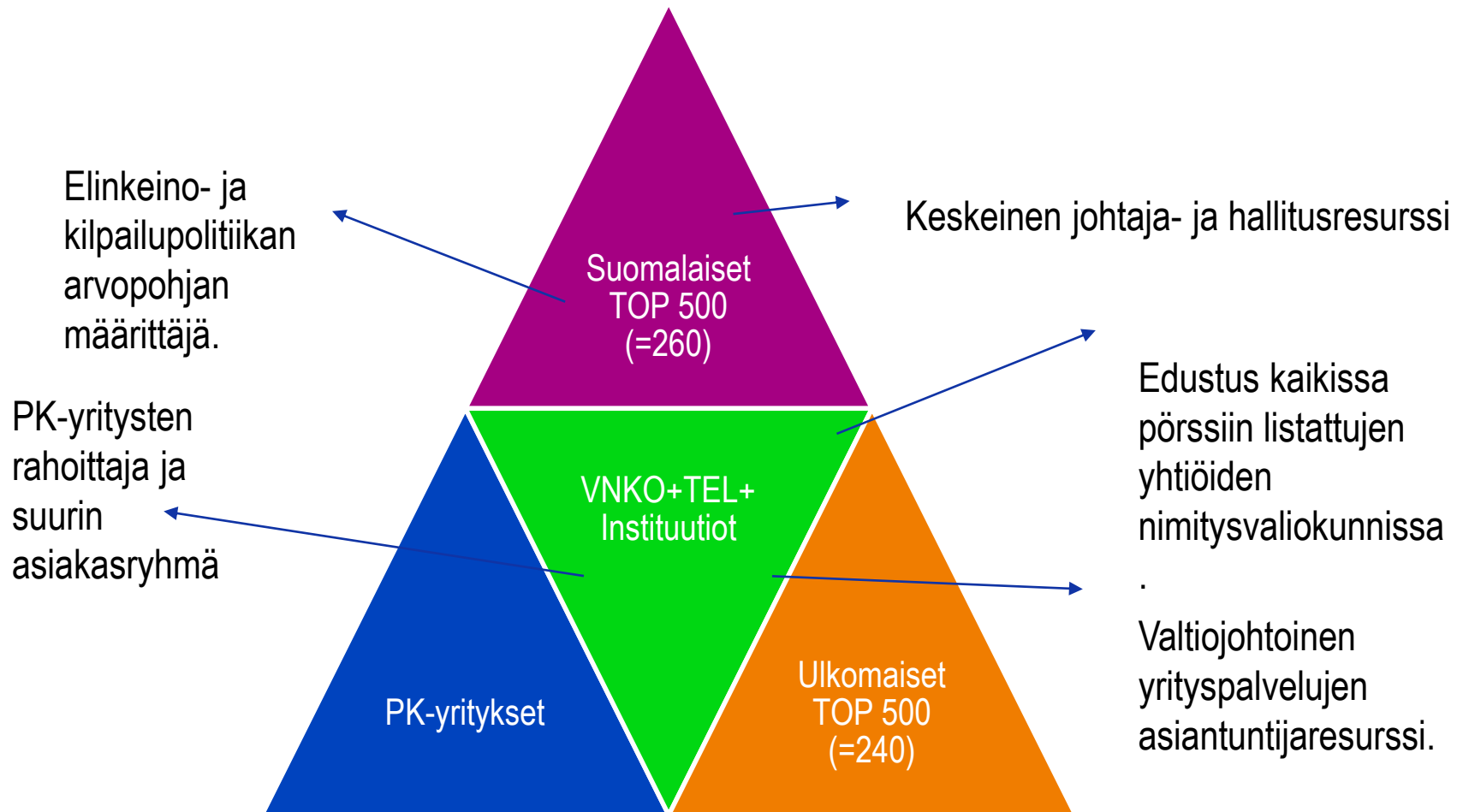
- 1917–1940 – Työntajat eivät neuvottele työehtosopimuksista; neuvottelukiello.
  - 1939–1944 – Sotatalous; Tammikuun kihlaus 1940, Suojeluskuntasopimus.
  - 1944–1955 – Sodanaikaiset valtalait voimassa. Valvontakomissio 1944–1947, sotakorvaukset 1944–1952, Porkkalan tukikohdan rasitus 1944–1956
  - 1956–1967 – Yleislakosta nelikantaiseen sopimiseen; liittokorporatismi
  - 1968–1991 – Tulopolitiikan aikakausi – yhteiskuntakorporatismi.
  - 1992– – EU-korporatismi; EU- ja EMU-jäsenyyden politiikka.
-

Kolmikantayhteistyö vahvistui 1994-1999, kun työnantajat saivat EU-jäsenyystavoitteelleen työntekijäjärjestöjen tuen. Hintana oli työmarkkinoiden korporatiivisen kolmikantaisen sopimisjärjestelmän jatkuminen, mistä osapuolet tekivät toukokuussa 1997 nk. Puskurisopimuksen.

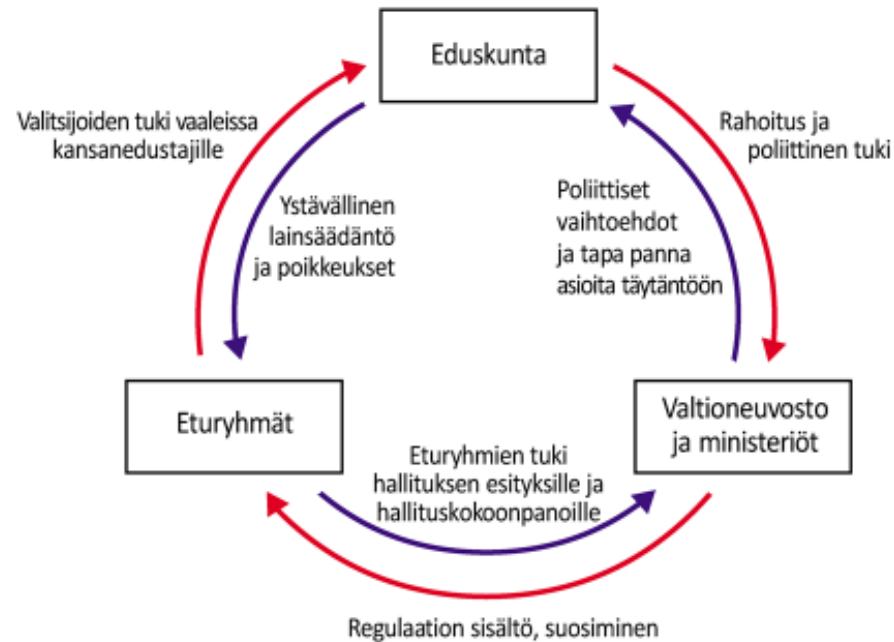
Suomen liittyminen Euroopan talous- ja rahaliittoon

Korporaatioiden vaikutusvalta yritysten päättäjämaailmassa

Politiikan pyöröovi toimii Suomessa

Kuva 6: Politiikan pyöröoven yleisiä toimintaperiaatteita. Tekijä.

Korporaatioiden vaikutusvallan ylivoimaisuus

Läpinäkyvyys

- Lainsäädäntöaloite hallituksella
- EU-asioiden vahva mandaatti (Suuri vlk)
- Sisäpolitiikassa korporaatioilla vahva ote

Valtioneuvosto

- Virastokaappaukset (MTK=MMM, Kolmikanta=TEM)
- Työryhmäjärjestelmä: 70 prosenttia kaikista jäsenistä korporaatioista.
- Talusneuvosto
- Hallitusohjelmavalmistelu

Parempi oikeus

- Järjestäytymisaste yli 65%
- Työelämämonopoli
- Muut määrittellään työelämän kautta
- Työeläkejärjestelmän ansiosidonnaisuus.
- Jäsenmaksujen vähennysoikeus verotuksessa

Kehittämislinoja, joista on päästävä sopimukseen.

Läpinäkyvyys

- Edustajamandaatin vahvistaminen
- Parlamentaariset komiteat: VN työryhmien vähentäminen
- Valikoidut julkiset kuulemiset
- Läpinäkyvyysrekisteri (EK:n ja VNK:n yhteinen, lobbareiden määrittely EU)

Rehellisyys

- Poliittisten virkojen ja tehtävien karenssisäännöt
- Virkamieslainsäädäntö
- Lobbareiden itsesääntelyjärjestelmä tai lainsäädäntö

Yhdenvertaisuus

- Korporaatioiden paremman osallistumisoikeuden säätely
- Kuulemis- ja valmistelujärjestelmän uudistaminen
- Lainvalmistelun seuranta verkossa - kehityshanke